

Kritik mot Kronofogdemyndigheten som fortsatt verkställigheten i ett mål trots att full betalning erlagts

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Kronofogdemyndigheten, västra verkställighetsavdelningen, och en tjänsteman där, avseende myndighetens handläggning av ett utsokningsmål. Hon uppgav huvudsakligen följande.

Hon har tidigare bott i Sverige men flyttade den 15 april 2009 till Norge. I det aktuella utsokningsmålet fortsatte Kronofogdemyndigheten att skicka underrättelser och beslut till hennes tidigare adress i Sverige, trots att myndigheten kände till att hon var bosatt i Norge. Att försändelser till henne skickades till fel adress medförde att hon först den 16 juli 2009 fick del av en underrättelse om att Kronofogdemyndigheten hade för avsikt att mäta ut hennes aktier den 14 juli 2009. Aktierna skulle mätas ut för en skuld om 1 402 kr avseende TV-avgifter. Hon betalade omedelbart in skuldbeloppet till Kronofogdemyndigheten och trodde därmed att saken var utagerad. När hon i slutet av juli försökte sälja en del av aktierna fick hon emellertid uppgift om att kontot alltså var utmätt. Hon försökte kontakta handläggaren på Kronofogdemyndigheten, BB, via e-post men fick besked om att denna var på semester till den 24 augusti. Hon utgick emellertid från att någon annan på myndigheten skulle ta hand om e-postmeddelandet. När hon i augusti på nytt försökte sälja aktierna fick hon dock återigen uppgift om att kontot var utmätt. Senare underrättades hon av sin bank om att en del av hennes aktier hade sålts och att Kronofogdemyndigheten hade tagit ut 1 737 kr från hennes konto. Hon hade vid tidpunkten för anmälan, den 1 september 2009, fortfarande inte fått tillbaka det utmäta beloppet. Att återbetalningen dröjt synes delvis bero på att pengarna skickades till Norge istället för att sättas in på hennes konto i Sverige.

Viss e-postkorrespondens mellan AA och BB bifogades anmälan.

Utredning

Muntliga upplysningar hämtades in från Kronofogdemyndigheten.

Kronofogdemyndigheten, huvudkontoret, anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över anmälan, såvitt den avsåg myndighetens handläggning av ut-sökningsmålet sedan AA betalt den skuld för vilken utmätning skett.

Kronofogdemyndigheten hänvisade i sitt remissvar till ett yttrande från västra verk-ställighetsavdelningen. I detta angavs bl.a. följande.

Utredning (historisk redogörelse)

En fordran i allmänt mål på AA avseende en TV-avgift, skuld nr 29, registrerades för verkställighet i utsöknings- och indrivningsdatabasen (INIT) den 3 juni 2009. En maskinell underrättelse om detta mål sändes till AA på hennes vid tillfället registrerade folkbokföringsadress, [...]. Sista dag för betalning angavs i under-rättelsen till den 18 juni.

Handläggare inom verkställighetsteamet, BB, skickade därefter, den 18 juni, ett nytt utdrag på målet jämte ett inbetalningskort till AA för att ge henne ytterligare en möjlighet att betala skulden. Utdraget skickades till adressen i [...] enligt ovan, och sista dag för betalning sattes denna gång till den 6 juli.

Då skulden fortfarande inte var betald per den 14 juli beslutade Kronofogdemyndig-heten samma dag om utmätning av AA:s aktier, 30 st., på ett värdepapperskonto hos Nordea Bank AB till ett uppskattat värde om 1 800 kr (E-108815-09). Skulden upp-gick vid utmätningstillfället till 1 402 kr, men Kronofogdemyndigheten beaktar även tillkommande courtageavgift vid en ev. försäljning. Utmätt egendom säkerställdes samma dag genom att ett förbudsmeddelande sändes till Euroclear Sweden AB i Stockholm. Förbudsmeddelandet mottogs enligt bekräftelse den 15 juli. AA under-rättades om utmättningsbeslutet i lösbrev till adressen i [...], vilken fortfarande var aktuell hos Kronofogdemyndigheten enligt maskinell avstämning mot Spar-registret. En kontroll i efterhand visar att AA:s adressändring till [...] i Norge registrerades i Skatteverkets basregister per den 13 juli. Adressuppdatering mot Kronofogde-myndighetens databas skedde dock per den 16 juli.

AA betalade skulden i sin helhet (1 402 kr) till Kronofogdemyndigheten torsdagen den 16 juli. Betalningen registrerades och bokfördes av medelshanteringsteamet i Göteborg fredagen den 17 juli.

På måndagen, den 20 juli, kom en skriftlig rapport ur utsöknings- och indrivnings-databasen (REX) till verkställighetsteamet om fullgjord betalning i målet. Rapporter avseende utmättningsbeslut brukar hanteras av den handläggare som beslutat om utmätningen. Rapporten om betalning lades därför på BB:s skrivbord för åtgärd, däribland att återkalla begäran om försäljning. BB hade emellertid semester fr.o.m. den 20 juli t.o.m. den 21 augusti. Efter ett nytt meddelande om betalningen av målet i INIT avslutade teamledare utmättningsbeslutet den 22 juli. Begäran om försäljning till försäljningsteamet i Skövde återkallades dock inte.

AA skickade den 30 juli e-post till BB:s e-postbrevlåda och fick därmed ett automatiskt besked om att BB hade semester. Som Kronofogdemyndigheten förstår det har AA därefter inte följt upp meddelandet med att kontakta någon annan handläggare. Någon delegation av läsbehörighet till BB:s e-postbrevlåda hade inte gjorts.

I normala fall skulle verkställighetsteamet ha återkallat försäljningsförfarandet avseende de utmätta aktierna samma dag som rapporten ur REX om full betalning lämnades, den 20 juli. Eftersom ingen återkallelse skedde lämnade försäljnings-teamet i Skövde, den 11 augusti, ett försäljningsuppdrag till Nordea Bank AB i Stockholm att omgående gå vidare med att sälja utmätta aktier. Försäljningsteamet torde därvid inte ha gjort någon kontroll av om skulden kvarstod i REX eller INIT innan försäljningsuppdraget skickades.

Den 24 augusti kontaktade handläggare på medelshanteringsteamet i Göteborg försäljningsteamet i Skövde med en förfrågan hur man skulle förfara med redovisade utmätta medel från Nordea Bank AB, ett belopp om 1 737 kr. Vid kontakten

bestämdes att dessa medel skulle återbetalas till AA. Medelshanteringen skickade således, den 27 augusti, tillbaka utmäta medel till AA:s adress i Norge i form av en check som betalningssätt. Detta förfarande är brukligt när en gäldenär är bosatt utomlands.

När BB kom tillbaka från sin semester den 24 augusti och gick igenom sin e-postbrevlåda besvarade hon direkt meddelandet från AA daterat den 30 juli. BB skickade samma dag ett meddelande om upphävande av utmätningsbeslutet till Nordea Bank AB.

Yttrande avseende myndighetens handläggning

Kronofogdemyndigheten arbetar teambaserat, vilket innebär att handläggare inte äger ärenden. Vad gäller utmätningsbeslut är det emellertid brukligt att den handläggare som verkställt beslutet också handlägger rapporter rörande detta. Det är mycket viktigt att utmätningsbeslut där skulder har betalats handläggs skyndsamt. I detta fall borde således någon annan handläggare åtgärdat ärendet och återkallat försäljningsförfarandet.

I de flesta fall sker e-postkorrespondens via myndighetens gemensamma brevlåda. AA har dock kontaktat handläggaren på den personliga adressen. Enligt interna riktlinjer ska läsbehörighet till den personliga e-postbrevlådan delegeras, vilket inte har gjorts i detta fall.

Utmätningen av aktier på värdepapperskontot jämte säkerställande genom förbudsmeddelande skedde den 14 juli. Rapporten ur REX om betalningen kom verkställighetsteamet till handa den 20 juli. Av skäl som angetts ovan lämnades denna rapport oåtgärdat. Försäljning av aktierna aktualiserades först den 11 augusti genom att försäljningsteamet lämnade ett försäljningsuppdrag till banken. Någon kontroll av om skulden kvarstod verkar inte ha gjorts i detta skede. Utmätningens beslutet avsåg endast 30 st aktier till ett uppskattat värde om 1 800 kr. Banken verkar i detta fall ha haft en rutin att spärra hela värdepapperskontot vilket är en omständighet som Kronofogdemyndigheten inte kan påverka.

Enligt girolistan för plusgirot den 27 augusti har 1 737 kr återbetalats till AA med check som betalningssätt. Detta är en bruklig rutin när en gäldenär är bosatt utomlands. AA:s folkbokföringsadress var vid återbetalningstillfället i Norge.

Åtgärder med anledning av anmälan

Myndigheten arbetar teambaserat och en dialog kommer att föras beträffande vikten av att ta ett gemensamt ansvar för inkommande rapporter om betalning m.m.

Enhetschef kommer att påminna om gällande riktlinjer att medarbetare ska delegera läsbehörighet till sin e-postbrevlåda vid frånvaro.

Ett möte har ägt rum mellan verkställighetsteam och försäljningsteam där gällande rutiner mellan teamen har diskuterats.

Kronofogdemyndigheten angav därutöver följande.

Av avdelningens yttrande framgår att Kronofogdemyndigheten har gjort fel i handläggningen. Därutöver har Kronofogdemyndigheten brustit i den interna kommunikationen och dokumentationen samt de administrativa rutinerna såsom delegation och bevakning av post vid medarbetares frånvaro. Kronofogdemyndigheten skulle rätteligen ha hävt utmätningen och avbrutit försäljningsförfarandet så snart skulden var betald.

Kronofogdemyndigheten beklagar det som skett. Handläggande avdelning har emellertid vidtagit åtgärder för att motverka att det inträffade återupprepas.

I övrigt anser Kronofogdemyndigheten att myndigheten inte har förfarit felaktigt i handläggningen.

Kronofogdemyndigheten kan inte utifrån de uppgifter som lämnats och redogjorts för bedöma om AA har rätt till skadestånd på grund av fel eller försummelse i myndighetens handläggning. Om AA anser sig ha rätt till skadestånd får hon skriva till Kronofogdemyndigheten på nytt med en sådan begäran. En sådan skrivelse ska innehålla uppgift om det belopp som yrkas och grunden (omständigheter) för yrkandet.

AA bereddes tillfälle att yttra sig över remissvaret men avhördes inte.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 21 § utsökningsbalken får verkställighet inte äga rum om svaranden visar att han eller hon har fullgjort betalningsskyldighet eller annan förpliktelse som ansöknings om verkställighet avser. Betalar gäldenären medlen direkt till Kronofogdemyndigheten i ett pågående mål anses medlen omedelbart utmätta i målet, förutsatt att gäldenären inte har ställt upp något villkor som hindrar detta (4 kap. 28 § samma balk). Om utmätning redan har skett när betalningen äger rum ska utmätningen hävas, om sökanden har fått full betalning och kostnaderna täcks genom de inbetalda medlen, 8 kap. 17 § samma balk.

Bedömning

Som Kronofogdemyndigheten har angett skulle myndigheten ha hävt utmätningen och avbrutit försäljningsförfarandet så snart skulden var betald. Kronofogdemyndigheten förtjänar självfallet kritik för att så inte har skett.

Vad som i övrigt har kommit fram föranleder inte några åtgärder eller något uttalande från JO.